

Kenslan av at gera tað rætta er sterkari enn óttin

Soleiðis - við rattid á einum lastbili - hevur Signhæðin Knudsen ferðast gjøgnum nøkur av heimins vandamestu økjum. Mynd: Kalmar

SIJUREL SKAALÉ

Árið er 1985. Signhæðin Knudsen er við føroyska farmaskipinum Faroe Trader. Teir hava verið í Mexico og USA, og leggja síðani at í Petregal í Panama.

Tá hann kemur í land, sær Signhæðin Knudsen nøkur foreldrar standa har við sínum smáu børnum. Tey lögdu teir smáu kropparnar á gøtuna, og spurdu, um manningin ikki kundi taka tey við sær og geva teimum eitt gott liv onkra aðrastaðni.

Hvat munar mest

Henda hending gjørdist rættliga avgerandi fyri Signhæðin.

- Eg hevði sæð nøgv fátækradømi fyrr, men tað hevði ongantið kenst sum nakað persónligt. Tann hendingin í Panama hevði við sær, at eg kendi meg forplaktaðan til sjálvur at taka stóðu til hetta. Og tað fór at kennast sum ein skylda at gera nakað fyri tey, sum onki hava og einki kunna.

- Eg hugsaði sum so: Ein

lítil partur av heiminum livir í ovurhonds ríkidømi - ein stórir partur livir í ófatilugum fátækradømi. Eg havi eitt liv. Hvat er rættast at brúka tað til?

Til Rumenia

Eftir at hava verið við Faroe Trader arbeiddi Signhæðin fyra ár í Føroyum innan ymiskar vinnugreinar. Með alla tíðina var hesin tankin í heysinum: Tað rættasta at brúka lívið til, er at gera okkurt fyri »tey har úti«.

Og í 1990 fór Signhæðin saman við fleiri øðrum lastbilsjafførum so til Rumenia við klæðum og mati til tey neyðstøddu. Hetta var ein tútur, gjørdur var í samstarvi við brøðrasamkomuna, og alt varð savnað inn í Føroyum.

Tvey ár seinni gjørdi hann næsta túrin, hesaferð í samstarvi við ein týskan felagsskap. Tá fóru 600 kobikk av klæðum og 5 tons av mati úr Føroyum.

Til USA

Eftir hetta fór Signhæðin til USA, har hann í eitt hálvt

ár fekk sær biblíukunnleika, aðrenn hann tann 20. oktober 1992 fór til Kenya. Í eitt hálvt ár arbeiddi hann fyri ein felagsskap sum skipaði fyri biblíuundirvising, kristilugum mótirøðum og øðrum kring landið.

Men eftir eitt hálvt ár í Kenya fekk hann malaria, og mátti fara heim. Signhæðin fekk viðgerð fyri sjúkuna í Føroyum, og tá hann tveir mánaðir seinni var heilt frískur, fór hann avstað aftur.

Til Jugoslavia

Tá var krigið í Jugoslavia av tí hardasta, og ST var farið at senda neyðsynjarvörur inn í landið. Óli vordu at serliga serbarnir gjørdur seg inn á ST-umboðini, og tí var ringt at fáa sjafførar til bilarnar.

Men Signhæðin vendi sær til Dansk Flygtningehjælp, og meldaði seg.

Hann fekk at vita, at hann skuldi avloysa ein mann sum kallaðist Bjarne Nielsen, og at hann skuldi byrja 25. oktober 1993. Henda sama dag berast

Síðani 1993 hevur Signhæðin Knudsen arbeitt fyri ST í krígs- og hungursræktum økjum. Hann hevur verið vitni til nógvar ræðuleikar, og eisini sjálvur verið í lívsvanda. Men hann heldur fram kortini. »Tílíkt arbeiði gevur tær kensluna av, at tað er tað rætta, tú brúkar títt liv til. Og hana vil eg ikki skifta um við tryggleika«, sigur hann

boðini til Danmarkar um, at ein danskur ST-sjafførur er dripin í Jugoslavia. Hann kallaðist Bjarne Nielsen...

Ein skelkur

- At fáa tey boðini var sjálvsagt ein skelkur fyri meg. Eg fór at ivast í um hetta var rætt at gera - men eftir at eg hevði hugsað meg væl um var allur ivi burtur. Sjálvandi skuldi eg avstað. Eg hevði sagt A - tað hevði verið feigt ikki eisini at sagt B.

Í 1993 og 1994 var eitt ræðuligt krigg um at kalla alt Jugoslavia - og har mesti tørvurin var á hjálp var sjálvsagt har, í hardast leikaði á.

Men Signhæðin var niðri í Jugoslavia líka til 17. mars 1995. Hann var heima nakrar ferðir ímillum, men ivaðist ongantið í at fara avstað aftur - hóast nógvar ógvuliga harðligar og vandamiklar upplivingar.

Drongur skotin

Tað óhugnaliga sum hendi hesa tíðina, var, tá eitt fylgi við 10 ST-bilum fór inn í Sarajevo á jølum í 1993. Hetta var fyrsta ferðin í tvey ár, at bilarnir sluppu

heilt inn í býin. Tá teir nærkast miðbyrðinum sær Signhæðin ein uml. 14 ára gamlan drong standa í vinstrumegin vegin - og ein snigskjutta høgrumegin.

Sum Signhæðin nærkast hoyrist knappliga eitt skot - og drongurin smellur. Skotin í høvdið.

- Tílíkt gjørdur serbarnir fyri at provokera ST-deildirnar. Tað neit fast at siggja - men tað var ikki nóg vit kundu gera við tað. Uttan halda fram...

- Avirkast ein ikki persónliga?

- Sjálvandi. Men tá tú sært so nógva neyð hvønn einasta dag, so herðist tú. Tú kanst ikki lata kenslurnar ávirka teg ov nóg, skalt tú kunna gera títt arbeiði.

Spreinging beint við bilin

Hóast hann var í krígssøki í so langa tíð, so fekk Signhæðin sjálvur bara eina ferð kroppsligan skaða av krígssvám.

Eitt fylgi uppá 15 bilar var í Jabinitza, og Signhæðin lá í sínum bili og svav. Klokkan knapt 12 um

náttina vaknar hann knappliga við eitt ordans brak - og finnr so útav, at ein granat er sprongd beint við bilin hjá honum. Bilurin er raktur av splinrunum, men Signhæðin heldur seg ongan skaða hava fingið.

Men so leggur hann merki til, at hann hoyrir sera illa - og at hann bløðir gjøgnum bæði oyruni.

- Tað sum var hent var, at tromhindurnar vóru farnar av huldrinum. Eg fekk læknaviðgerð í Jugoslavia beinanvegin, og aftur tá eg kom til Danmarkar næstu ferð.

Fann foreldraleysan drong

Ein fæst kortini eisini positiv upplivis burtur úr einum tilikum túri.

- Einaferð eg koyrði einsamallur, mótti eg einum 19 ára gomlum dreingi, sum var flyddur einsamallur úr Bosnía til Kroatia. Hann var sloppin eitt petti av vegnum við einum bili, men av tí at sjafførurin ikki hevði torað at havt ein muslim í bilinum, var hann settur av aftur. Síðani var hann gingin einsamallur gjøg-

Signhæðin inni á eina vápnagoymslu hjá donsku STherdeildunum í Tuzla